

**FEJÉRVÍZ Fejér Megyei Önkormányzatok Víz- és Csatornamű
Zártkörűen Működő Részvénytársaság**
8000 Székesfehérvár, Király sor 3-15.
Telefon: 22/535-800
E-mail: fejervizzrt@fejerviz.hu

Sárosdi Polgármesteri Hivatal Jegyzője

**Sárosd
Fő utca 2.
2433**

Levelük száma:

Ügyintézőjük:

Levelünk száma: **FU/1350 - 2 / 2025**

Ügyintézőnk: **Tikász Péter**

Egységvezető: **Rácskai András**

Dátum: **2025.01.30.**

Tárgy: Szakmai vélemény a tervezett öntözőteleppel kapcsolatban

Tisztelt Jegyző!

Az Ön által küldött Neptunusz Aqua Kft. dokumentációját áttanulmányoztuk és szerintünk a tervezett tevékenység kedvezőtlen hatást gyakorolna a környékbéli réteg és talajvízkészletekre. Társaságunk az öntözési tevékenységet semmiféleképpen nem támogatná. A tárgyi dokumentációval kapcsolatban az alábbi öt pontban részletezett észrevételeket tesszük:

1. A helyszínrajzokból kiderül, hogy a létesíteni kívánt kutak ugyan nem érintik a sárosdi ivóvízbázis 50 éves elérési idejű védőterületét és védőidomát, de meglehetősen közel fekszenek hozzá. A kijelölt védőterület és a meghatározott védőidom határát a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 2. számú mellékletének megfelelően számolta ki a vízbázis diagnosztikai és védelembe helyezési tervét készítő tervező. A kormányrendelet a 20 napos, 6 hónapos, 5 éves és 50 éves elérési idejű áramlási pályák meghatározását írja elő kötelezően, de ezek az elérési idők nem fedik le a teljes vízgyűjtő területet. Megjegyezzük, hogy a kormányrendelet lehetőséget ad a teljes vízgyűjtő meghatározására, de Társaságunk nem élt ezzel a lehetőséggel. A vízmű kútjaihoz tartozó áramlási pályák iránya pont a létesítendő öntözőtelep kútjai felé mutatnak, a számítások során az előírt legnagyobb (50 év) elérési időnél nagyobb időt alkalmazva biztos, hogy elérnék az öntözőkutakat. Ebből adódóan egy az öntöző kutak térségében bekövetkező felszín alatti víz elszennyeződés igaz több mint 50 éves távlatban, de elérné a sárosdi vízmű kutakat.
2. Az elkészült vízbeszerzési terv fejezet alapján a két vízáadó réteg került kijelölésre. A felső vízáadó, ami a 30 – 40 m között települt ivóvíz minőségű vizet tartalmazó réteg, valamint az alsó vízáadó, ami a 80 – 110 m között települt ivóvíznek nem alkalmas minőségű vizet tartalmazó réteg. Sárkeresztúr és Sárosd térségében csak a 30 - 40 m között települt réteg alkalmas ivóvíztermelésre. A tervdokumentáció szerint csak abban az esetben képeznek ki egy kutat az alsó vízáadóra, amennyiben a felső vízáadó nem beszűrőzhető. A térség

vízföldtani adottságait ismerve az igényelt 240.000 m³ rétegvíz szinte teljes mennyisége innen kerülne kitermelésre, sőt előbb utóbb a talajvíztartóból kitermelni tervezett 100.000 m³ víz is. Véleményünk szerint a talajvíz készletből még középtávon se lehetséges fenntarthatóan kitermelni ezt a mennyiséget. A talajvíz szintje már most is több méteres eltérést mutat a 30 éves átlagtól, ami egyértelműen jelzi a vízkészlet korlátozott visszapótlódását, csökkenését. Egy 100.000 m³-es kitermelés a talajvízből véleményünk szerint jelentősen csökkentené Sárosd község térségében a talajvíz szintjét, melynek ökológiai hatásai is lehetnek. Megemlítjük, hogy a Sárkeresztúron lévő vízbázisunk is az említett felső vízadót szűrőzi be, és a kúthoz tartozó áramlási pályák egy része szintén a létesítendő öntözőtelep felé tart! A 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 60. paragrafus (4) bekezdése szerint öntözési célra a térség közüzemi ivóvízellátására igénybe vett vízadó rétegeket csak más vízadó réteg hiányában szabad igénybe venni. Mivel a Sárosd községi és a Sárkeresztúr községi ivóvízellátást is a beszűrőzni tervezett vízadó rétegből biztosítjuk és a térségben rendelkezésre állnak más vízadó rétegek is, a kutak tervezett formában történő megvalósításához nem járulunk hozzá!

3. A vízbeszerzési tervfejezt egyáltalán nem foglalkozik a vízkitermelés okozta hatásokkal, mindösszesen a következő került megfogalmazásra. *„Az öntözéshez tervezett kutakból történő vízkivétel várhatóan a jelentős távolság miatt a vízbázis termelő kútjaiban nem okoz vízhozamcsökkenést”*. Az anyagban ezt a kijelentést semmivel nem igazolják, semmilyen előzetes vizsgálat nem került elvégzésre. A tervezett vízkivételt mindösszesen 230 nap alatt kerülne kitermelésre, ha ezt éves szintre vetítjük akkor közel 540.000 m³-nyi víz kerülne kitermelésre. Ezt azért tartjuk szükségesnek ilyen formában megemlíteni mivel a kutakból kitermelendő napi vízmennyiség sokkal nagyobb hidraulikus terhelést jelent a vízadóra nézve, mintha a 340.000 m³-nyi vizet 365 nap alatt termelnék ki. Ez a terhelés persze egyáltalán nem akkora, mintha tényleg kitermelnének egy év alatt 540.000 m³-nyi vizet. Levelünkhöz mellékeljük a sárosdi vízműkutak nyugalmi vízszintjeinek alakulását, az adatokat 2012-től közöljük egészen 2024 év végéig havi szinten. A mellékelt ábrákból jól látható, hogy a kutak nyugalmi nyomásszintjei 70 – 80 centimétert csökkent 2012-óta. Ez az érték jól jelzi azt, hogy a sárosdi kutak által szűrőzött vízadó már így is enyhén túl van terhelve! Az idősből jól látható, hogy a nyugalmi szintek alakulására nem csak az éves kitermelt vízmennyiség van hatással, hanem az egy éven belüli fogyasztói vízigény alakulás is. Jellemzően a kútjainkban márciusi – júniusi időszakban mérjük a legalacsonyabb vízszinteket. Ennek azaz oka, hogy a vetési, palántázási, öntözési időszak

miatt jelentősen megnő a vízigény, ilyenkor viszonylag rövid idő alatt nagy mennyiségű vizet termelünk ki a kutakból az igények kielégítésére. Ahhoz, hogy a nyugalmi nyomásszint visszaálljon a kutakban a vízigény visszaesésétől kezdve több hétre van szükség. Szeretnénk a figyelmet felhívni arra, hogy a vízműkutakból éves szinten 130.000 m³ vizet termelünk ki már ez a mennyiség is jól látható hatásokat okoz a vízádóban, 340.000 m³-nyi víz kitermelése mindösszesen 230 nap alatt a Társaságunk által kitermelt vízmennyiség hatásának a többszörösét is jelentheti. Megjegyezzük, hogy az éghajlat változásának megfelelően a fogyasztási igények is lassan nőnek. Véleményünk szerint a tervezőnek egy a térségről készített hidrogeológiai modellel kellene igazolnia, hogy tényleg nem okoz vízhozamcsökkenést a tervezett öntözőtelepi vízkivétel a vízmű kútjaiban, illetve nem okoz a tárolt vízkészlet minőségében negatív irányú változásokat. A modellezést a jelenleg ismert és a jövőbeni tervezett vízkivételekkel együtt legalább 50 évre előre el kellene végezni. Figyelemmel a 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet 5. paragrafus (3) bekezdésében foglaltakra, csak abban az esetben létesíthetők új kutak amennyiben igazolásra kerül, hogy az újonnan létesítendő kutak olyan távolságra vannak a Sárosd község ivóvízellátását biztosító kutaktól, hogy az öntözéshez kivenni tervezett vízmennyiség nem okoz a sárosvi kutakból csúcsidőszakban üzemszerűen kitermelhető vízhozamban 10 %-ot meghaladó vízhozamcsökkenést. Ezen felül a modellezés során kiemelten kell vizsgálni, főleg más vízadó esetleges igénybevételekor a 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 60. paragrafus (5) bekezdésének teljesülését miszerint "Ivóvízbázis környezetében csak olyan öntözés engedélyezhető, ami nem eredményezi az ivóvízbázis biztonságának csökkenését sem mennyiségi, sem minőségi szempontból. A felső vízadó helyett más vízadó réteg igénybevételekor keletkező depressziós mező elindíthat olyan áramlási rendszereket, amelynek következtében átszivárgás indulhat meg más rétegekből (pl.: a felső vízadóból, vagy a talajvízből) az igénybe vett rétegbe. Ennek következtében a nem igénybe vett rétegek vízkészletében is negatív változások következhetnek be mind minőségi és mennyiségi szempontból. Szeretnénk kiemelten felhívni a figyelmet arra, hogy a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság az Szfvár-003585-2/2024. számú előzetes vízügyi állásfoglalásában jelezte a következőket: „A kutak tényleges helyének tervezése előtt azonban szükséges Igazgatóságunkkal egyeztetni. A tervezett helyen legfeljebb 1-2 rétegvízút létesítését tartjuk elfogadhatónak, ezen a helyen jelentős vízkivétel megvalósítása hatással lehet a Sárosvi községi vízbázisra, valamint más, már engedélyezett felszín alatti vízre települt vízhasználatra.”

4. A tervező által elképzelt kútszerkezet nem felel meg a 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet 4. paragrafus (2) bekezdésének miszerint a fúrt kutak esetében a felszín alatti vízbe történő beavatkozáskor a szennyezés megelőzése céljából a harántolt, de nem szűrőzött képződményeket béléscsővel, a béléscső mögötti gyűrűsteret palástcementekezéssel, vagy - ha a kút nem esik a vízföldtani napló készítésének kötelezettsége alá - a vízügyi hatóság döntése alapján nyomjelzett agyag-granulátummal vagy agyagszigeteléssel ki kell zárni. Tudomásunk szerint a vízügyi hatóság nem adott arra vonatkozóan engedélyt, hogy a palástcementekezés helyett a gyűrűstér eltömésére agyag-granulátum is megfelelő. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a jogszabályi előírásnak műszaki szempontból úgy lehet megfelelni, ha tervben szereplő 195/178 PVC termelőcső rakat köré egy acél csőrakatot helyeznek el a felszíntől az igénybe vett vízádóréteg felső síkjától vett 3 - 5 m-es távolságig amennyiben azt a földtani adottságok lehetővé teszik. A technikai rakatnak kizárólag acélcső felel meg mivel a PVC csövekhez a cement nem képes hozzákötni! A technikai rakat elhelyezését követő palástcementekezés minőségét CBL vizsgálattal kell igazolni, ezt a 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet 1 mellékletének 12 sora kötelezően előírja! Csak megfelelő minőségű palástcementekezés esetén szabad megfúrni a vízádó réteget! Ugyan a jogszabály olyan szempontból ír elő kötelezettséget, hogy meg kell akadályozni a szennyezett felszíni vizek vízádó rétegbe történő lejutását a kútbéléscsövek palástja mentén, valamint meg kell akadályozni a különböző minőségű vizeket tartalmazó rétegek közötti átszivárgásokat a kútbéléscsövek palástja mentén a technikai rakat biztosítja továbbá azt is, hogy a kútépítés során a vízádó homokréteg biztonsággal megfúrható és beszűrőzhető legyen. A technikai acélcsőrakat és a PVC termelőcső rakat között létrejövő gyűrűsteret nagyrészt vagy teljesen el kell cementezni az acélcső korróziójának gátlása érdekében.
5. Véleményük szerint amennyiben a jövőben a térségben többen is szeretnének öntözni, hatalmas probléma lesz az öntözővíz beszerzése, jelenlegi felállásban csak azok fognak öntözővízhez jutni, akik a leggyorsabbak lesznek. Hosszú távon az öntözési vízigényt Sárosd – Sárkeresztúr térségében a Nádor - csatornából lehetne megoldani. Szeretnének a figyelmet felhívni arra, hogy a székesfehérvári szennyvíztisztító telepünkről éves szinten 9 – 10 millió m³ hatalmas energiafelhasználással megtisztított szennyvizet bocsátunk a Nádor – csatornába. Ezt a vízmennyiséget a Székesfehérvárt ellátó 4 vízbázisból termeljük ki szintén hatalmas energia mennyiséggel. A 9 – 10 millió m³-es vízmennyiség napi 24.000 – 25.000 m³ tisztított szennyvizet, valamint ennek megfelelő mennyiségű kitermelt ivóvizet jelent! Ekkora vízmennyiség kitermelése, mozgatása, tisztítása közel 9 millió kWh

villamosenergia mennyiséget jelent éves szinten. Ez a vízmennyiség, illetve úgy is meglehetne fogalmazni, hogy energiamennyiség a Nádor – csatornán keresztül hasznosítatlanul a Dunába kerül. Amennyiben tehetünk javaslatot Sárkeresztúr és Sárosd térségének öntözési víz igényének kielégítésére, úgy javasolnánk egy olyan öntözési társulat létrehozását, amelyet a Sárkeresztúr és Sárosd térségben lévő gazdálkodók alkotnának. Ismereteink szerint Sárkeresztúron Egyed Tihamérnak korábban engedélyeztek 5 - 6 db öntöző kutat. Ezek a kutak ugyan arra a vízáadó rétegre vannak szűrőzve, mint a sárkeresztúri vízművünk ivóvíz kútja, illetve a sárosdi vízművünk ivóvíz kútja és természetesen a Neptunusz Aqua Kft. is ugyanazon réteget szeretné termelésbe állítani a 8 db öntöző kútjával. Véleményünk szerint egy az érintetteket összefogó öntözési közösség létrehozásával már gazdaságosan megoldható lenne a Sárosd térségében öntözni akaró gazdák vízellátása a Nádor – csatornából, hisz a Nádor – csatornától kb. 7-8 km távvezeték kiépítése lenne szükséges Egyed Tihamér telephelyéig és onnan szintén kb. 7-8 km távvezeték kiépítése szükséges Neptunusz Aqua Kft telephelyéig. Az öntözéshez igényelt vízmennyiségnek megfelelő vízmennyiségeket Társaságunk 3 – 4 hét leforgása alatt a Nádor – csatornába bocsátja a tervezett 230 nap helyett. Véleményünk szerint a Nádor – csatorna mentén lenne lehetőség víztározók létesítésére, amivel fel lehetne fogni a Társaságunk által kibocsátott tisztított szennyvíz mennyiségét, amit akár öntözési célra is fel lehetne használni. Aba környékén tudomásunk szerint egy öntöző rendszer megvalósult, ami a Nádor – csatorna vizét hasznosítja, Sárkeresztúr és Sárosd térségében is hasonló megoldást tartanánk célszerűnek.

Fazekas Lajos
műszaki igazgató

Szítás Tamás
üzemeltetési főmérnök

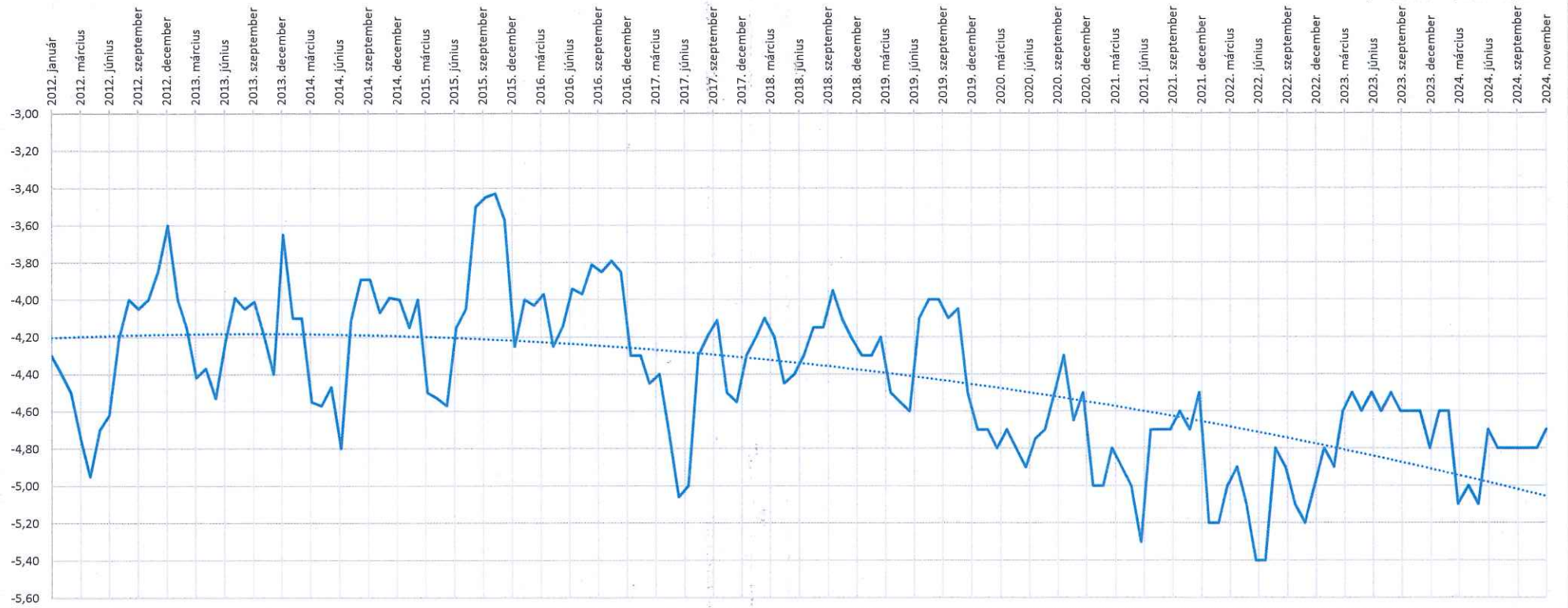
Kapják:

Címzett (e-papír), Irattár

Elektronikusan kapják:

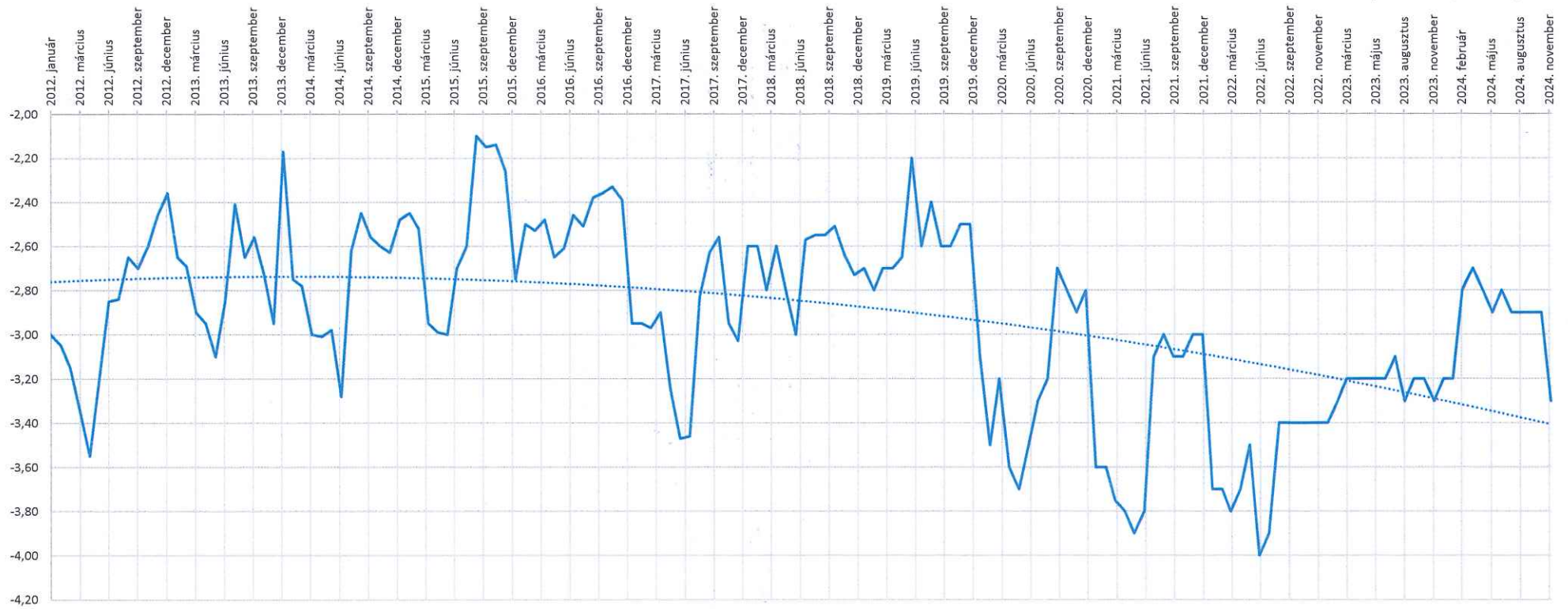
Üzemviteli Osztály

Sárosd I. kút Hny (m)

Sárosd II. kút Hny (m)

$$y = -4E-08x^2 + 0,0035x - 76,392$$

Sárosd III. kút Hny (m)

$$y = -5E-08x^2 + 0,0041x - 89,828$$

